אם היה כהן · המדיר **יזרוק** עליו דם חטאתו ואשמו דמשמע כל חטאות ואשמות ואע"ג דלא מסורי כפרה גיהנם: **לא לעולם שלוחי דידן ניהו ומאי דם חטאתו ודם אשמו בקהני של מלורע כו'** · דהייט מתוסרי כפרה וכו' וה"ה לגדול: **מודין מייבין** · לשלם קרבן לבעלים: **לתקוני שויתיך** · שלים ולא לעוותי: **אמרי** · לעולם שלוחי דידן ניהו ולהכי פיגולו פיגול: **לא יתצב לו** · פיגול יהיה מכל מקום: **אלא מעתה** · יביא אדם אחר חלב על חבירו שכן מביא קרבן על אשתו שוטה דמשמע כל קרבנות שהיא קייבת אפי' אם אכלה חלב: **ומקרבן** (ג) **ר' יוחנן (אשתו שוטה) פיגל דמי** · שהרי מחויבת קרבן לא דאכלה כו': **פסול** · הקרבן דהואיל ונדחה כשאתפיה דלאו בת קרבן היא ידחה אתם נמי גבי אשה שוטה הואיל ונדחית בשעת אכילה נדחית מאכל ואין אדם מביא קרבן חלב על אשתו שוטה ולוקח למירמא מהכא, וכי קאמינא דלר' יוחנן הא למביא קרבן על אשתו שוטה כגון זבה לו יולדת לו לעזרת: **וקפריך הו יביא אדם כו'** · אלמה אמר ר' אלעזר הפריש פסח על חבירו אלא מדעתו כו': **אמר רבי זירא אם לבים אבות** · דמשמע אדם מביא פסח ושוחט על בניו ועל בנותיו הקטנים: **אלו דאורייתא הוא** · (ג) **דאלהי הפריש** פסח על חבירו לא עשה ולא כלום: **וממאי** · דאלו דאורייתא הוא מדתנן וכו': **ואי אמרת שה לבית אבות** · דאלה אמר מדתנן: **כיון שהכנים ראשון ראשון ורובו** · הוא מאלולאלו דאורייתא הוא למה ליה לאבהון למימר הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם לירושלים כדי לזרון במצות: **קנית נמי הכי** · כדי לזרון קאמר מדקאמר בנים שפלים אלא קאמר יובנים לא יאלו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרון קאמר: **אלא מעתה יביא אדם פסח על חבירו** · לדידך דדנית אפשר משאי אפשר: **לא עשה כלום** · שלריך שימנה עמהם מדעתו: **א"ר זירא שה לבית אבות** אלו דאורייתא · לעולם בכי האי דנן ומיהו מפסח לא מצי למידק, **דשה לבית אבות** אלו דאורייתא דמן התורה אין הקטנים צריכין להמנות בשה עם בני חבורה אלא אוכלין ממנו אף על פי שלא נמנו עליו דאף על גב דאין פסח נאכל אלא למנויין ה"מ בראויין להמנות אבל קטנים דאלו בני הכי לית לן בה: **הריני** שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם לירושלים · אמר לבניו הריני עולה לירושלים ולאחר שאהיה עם אשחוט את הפסח על מי שיעלה מכם לירושלים זה, כבר נשחט, ואם כן היאך נמנה עליו והכתיב "מהיות משה" ודרשינן מחיותא דשה (פסחים פט.): **ומזכי להון** · בתמיה היאך האב מזכה לאחד מבניו אחר שחיטה א"כ הא' ומזכה להם אההוא בן שעולה ראשון קאי היאך מזכה לאחיו דבשלמא אחיהו זכי דאיכא למימר כיון שעלה ראשון הוברר שכשנשחט הפסח, עליו נשחט, אבל היאך מזכה לאחיו והכי מוכח סוגיין דפרק כל הגט (ניסין דף כה.): **כדי לזרון** · שיהו רגילין להזדרז במצות: **ונמצאו בנות זריזות** · ולא קאמי בנות זכות אלמא לא נתכוון אלא לזרז בלבד: **איבעיא**

מתיב רב שימי בר אבא אם היה כהן יזרוק עליו דם חטאתו ודם אשמו דם חטאתו של מצורע ודם אשמו של מצורע תהיה תורת המצורע בין גדול ובין קטן תנא *הכהנים שפיגלו במקדש מודין חייבין הא שוגגין פטורין *אלא שפיגולן פיגול אי אמרת בשלמא שלוחי דשמיא הוו היינו "שפיגולן פיגול" אלא אי אמרת שלוחי דידן הוו אמאי פיגולן פיגול לימא ליה "שליחא שויתיך *לתקוני ולא לעוותי אמר שאני גבי פיגול דאמר קרא לא יחשב לו מכל מקום: גופא א"ר יוחנן הכל צריכין דעת חוץ ממותר כפרה שהרי אדם מביא קרבן על בניו ועל בנותיו הקטנים אלא מעתה יביא אדם חטאת חלב על חבירו שלא אדם מביא על אשתו שוטה כר' יהודה אלמה א"ר אלעזר הפריש חטאת חלב על חבירו לא עשה כלום אשתו שוטה הלכי דמי: אי דאכלה כשהיא שוטה לאו בת קרבן היא ואי דאכלה כשהיא פקחת ונשתטית הא *א"ר ירמיה אמר ר' אבהו אמר רבי יוחנן אכל חלב והפריש קרבן ונשתטה וחזר ונשתפה פסול, הואיל ונדחה ידחה אלא מעתה יביא אדם פסח על חבירו שלא אדם מביא על בניו ועל בנותיו הקטנים אלמה אמר ר' אלעזר הפריש פסח על חבירו לא עשה כלום אמר רבי זירא שה לבית אבות דאורייתא, וממאי: מדתנן דאורייתא הוא דאמר לבני הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם לירושלים כיון שהכנים ראשון ראשון ורובו וכה בחלקו ומזכה את אחיו עמו ואי אמרת שה לבית דאורייתא, על בישרא קאי ומזכי להו? אלא למה להו דאמר להון אבהון כדי לזרון במצות *תנא נמי הכי מעשה היה וקדמו בנות לבנים ונמצאו בנות זריזות ובנים שפלים: ותורם את תרומותיו כו':**

איבעיא

אלא מעתה יביא אדם פסח על חבירו · לדידך דדנית אפשר משאי אפשר: **לא עשה כלום** · שלריך שימנה עמהם מדעתו: **א"ר זירא שה לבית אבות** אלו דאורייתא · לעולם בכי האי דנן ומיהו מפסח לא מצי למידק, **דשה לבית אבות** אלו דאורייתא דמן התורה אין הקטנים צריכין להמנות בשה עם בני חבורה אלא אוכלין ממנו אף על פי שלא נמנו עליו דאף על גב דאין פסח נאכל אלא למנויין ה"מ בראויין להמנות אבל קטנים דאלו בני הכי לית לן בה: **הריני** שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם לירושלים · אמר לבניו הריני עולה לירושלים ולאחר שאהיה עם אשחוט את הפסח על מי שיעלה מכם לירושלים זה, כבר נשחט, ואם כן היאך נמנה עליו והכתיב "מהיות משה" ודרשינן מחיותא דשה (פסחים פט.): **ומזכי להון** · בתמיה היאך האב מזכה לאחד מבניו אחר שחיטה א"כ הא' ומזכה להם אההוא בן שעולה ראשון קאי היאך מזכה לאחיו דבשלמא אחיהו זכי דאיכא למימר כיון שעלה ראשון הוברר שכשנשחט הפסח, עליו נשחט, אבל היאך מזכה לאחיו והכי מוכח סוגיין דפרק כל הגט (ניסין דף כה.): **כדי לזרון** · שיהו רגילין להזדרז במצות: **ונמצאו בנות זריזות** · ולא קאמי בנות זכות אלמא לא נתכוון אלא לזרז בלבד: **איבעיא**

פיגול דבנן · אי אמרת בשלמא שלוחי דשמיא הוו היינו דקאמינא בעלים ומתו לכתן מדלא בעיקן דעת בעלים: אמאי פגולן פגול · הא אין אדם אוסר דבר שאינו אלו ואי משום דעשאו שליח לימא לתקוני שלוחיך כו': המקריב *) לו לא יתצב לו מ"מ · ודלמיקן בזבחים (דף כט:) קני ליה לא יתצב אלמא מחבבת המקריב הויא מחבבה לפסול אע"ג דלאו דידיה הוא: אלא מעתה יביא אדם חטאת חלב על חבירו · דכיון דלעבת אפשר משאי אפשר א"כ בחטאת חלב נמי ליגלי ויביא חטאת חלב על אשתו ומשני בכל אשתו שוטה נמי אי אפשר להביא חטאת דכיון דלאו בר דעת היא לאו לאיתויי חטאת היא דלף פיקח שהפרים קרבן ונשתטה נפסל הקרבן ואין הבעל מקריב עליו אלא כשהיא מתוקנת כפרה להתיר בקדשים: שכן אדם מביא על בניו ובנותיו הקטנים · מחבירו שכן אדם מביא קרבן על בניו ובנותיו הקטנים לאכלו לאחר שחיטה אלמה אמר ר' אלעזר הפריש חטאת חלב על חבירו לא עשה כלום אשתו שוטה הלכי דמי: אי דאכלה כשהיא שוטה לאו בת קרבן היא ואי דאכלה כשהיא פקחת ונשתטית הא *א"ר ירמיה אמר ר' אבהו אמר רבי יוחנן אכל חלב והפריש קרבן ונשתטה וחזר ונשתפה פסול, הואיל ונדחה ידחה אלא מעתה יביא אדם פסח על חבירו שלא אדם מביא על בניו ועל בנותיו הקטנים אלמה אמר ר' אלעזר הפריש פסח על חבירו לא עשה כלום אמר רבי זירא שה לבית אבות דאורייתא, וממאי: מדתנן דאורייתא הוא דאמר לבני הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם לירושלים כיון שהכנים ראשון ראשון ורובו וכה בחלקו ומזכה את אחיו עמו ואי אמרת שה לבית דאורייתא, על בישרא קאי ומזכי להו? אלא למה להו דאמר להון אבהון כדי לזרון במצות *תנא נמי הכי מעשה היה וקדמו בנות לבנים ונמצאו בנות זריזות ובנים שפלים: ותורם את תרומותיו כו':**

איבעיא

פיגול דבנן · אי אמרת בשלמא שלוחי דשמיא הוו היינו דקאמינא בעלים ומתו לכתן מדלא בעיקן דעת בעלים: אמאי פגולן פגול · הא אין אדם אוסר דבר שאינו אלו ואי משום דעשאו שליח לימא לתקוני שלוחיך כו': המקריב *) לו לא יתצב לו מ"מ · ודלמיקן בזבחים (דף כט:) קני ליה לא יתצב אלמא מחבבת המקריב הויא מחבבה לפסול אע"ג דלאו דידיה הוא: אלא מעתה יביא אדם חטאת חלב על חבירו · דכיון דלעבת אפשר משאי אפשר א"כ בחטאת חלב נמי ליגלי ויביא חטאת חלב על אשתו ומשני בכל אשתו שוטה נמי אי אפשר להביא חטאת דכיון דלאו בר דעת היא לאו לאיתויי חטאת היא דלף פיקח שהפרים קרבן ונשתטה נפסל הקרבן ואין הבעל מקריב עליו אלא כשהיא מתוקנת כפרה להתיר בקדשים: שכן אדם מביא על בניו ובנותיו הקטנים · ותורם

*) [נ"ל אותו]

הגהות הב"ח (א) גמ' שה לבית אבות דאורייתא על בישרא קאי ומזכי . נ"ב וא"ע דהכי בגיעון פ' כל הגט דף כ"ה מוקמינן ליה מטוס קושיא זו דתייריי שכבר אימה עליהם מעיקרא ודלמא לעולם דאורייתא היא וע"ע מצאתי קושיא זו בתוס' דפסחים דף פ"ט ד"ה אלא: (ב) רש"י ד"ה ומתכן אשתו שוטה לר' יוחנן הכי דמי : (ג) ד"ה לאו דאורייתא והכי :

גליון הש"ס גמ' שכן אדם מביא על אשתו שוטה כו"ל . קשה לי הא מה דאמרינן לעיל גבי יולדת שכן מביא על אשתו כו"ל היינו כיון דמזכי קרבן דאשה על בעלה מקמי לקרא דוקא יולדת אבל אשתו שוטה וכמ"ש הר"ן שם אבל בלאו הכי אינה חורת ליכא רבויא ובאמת אין מביא על אשתו שוטה כיון דלריך דעת ועלע"ג :

מתיב רב שימי בר אבא אם היה כהן יזרוק עליו דם חטאתו ודם אשמו · קתני סתם דמשמע כל חטאות ואשמות ואע"ג דלא מסורי כפרה ניהו: **לא לעולם שלוחי דידן ניהו ומאי דם חטאתו ודם אשמו בקהני של מלורע כו'** · דהייט מתוסרי כפרה וכו' וה"ה לגדול: **מודין מייבין** · לשלם קרבן לבעלים: **לתקוני שויתיך** · תורה אור שלים ולא לעוותי: **אמרי** · לעולם שלוחי דידן ניהו ולהכי פיגולו פיגול: **לא יתצב לו** · פיגול יהיה מכל מקום: **אלא מעתה** · יביא אדם חפי' חטאת חלב על חבירו שכן מביא קרבן על אשתו שוטה דמשמע כל קרבנות שהיא קייבת אפי' אם אכלה חלב: **ומקרבן** (ג) **ר' יוחנן (אשתו שוטה) פיגל דמי** · שהרי מחויבת קרבן לא דאכלה כו': **פסול** · הקרבן דהואיל ונדחה כשאתפיה דלאו בת קרבן היא ידחה אתם נמי גבי אשה שוטה הואיל ונדחית בשעת אכילה נדחית מאכל ואין אדם מביא קרבן חלב על אשתו שוטה וליכא למירמא מהכא, וכי קאמינא דלר' יוחנן הא למביא קרבן על אשתו שוטה כגון זבה לו יולדת לו לעזרת: **וקפריך הו יביא אדם כו'** · אלמה אמר ר' אלעזר הפריש פסח על חבירו אלא מדעתו כו': **אמר רבי זירא אם לבים אבות** · דמשמע אדם מביא פסח ושוחט על בניו ועל בנותיו הקטנים: **אלו דאורייתא הוא** · (ג) **דאלהי הפריש** פסח על חבירו לא עשה ולא כלום: **וממאי** · דאלו דאורייתא הוא מדתנן וכו': **ואי אמרת שה לבית אבות** · דאלה אמר מדתנן: **כיון שהכנים ראשון ראשון ורובו** · הוא מאלולאלו דאורייתא הוא למה ליה לאבהון למימר הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם לירושלים כדי לזרון במצות: **קנית נמי הכי** · כדי לזרון קאמר מדקאמר בנים שפלים אלא קאמר יובנים לא יאלו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרון קאמר: **אלא מעתה יביא אדם פסח על חבירו** · לדידך דדנית אפשר משאי אפשר: **לא עשה כלום** · שלריך שימנה עמהם מדעתו: **א"ר זירא שה לבית אבות** אלו דאורייתא · לעולם בכי האי דנן ומיהו מפסח לא מצי למידק, **דשה לבית אבות** אלו דאורייתא דמן התורה אין הקטנים צריכין להמנות בשה עם בני חבורה אלא אוכלין ממנו אף על פי שלא נמנו עליו דאף על גב דאין פסח נאכל אלא למנויין ה"מ בראויין להמנות אבל קטנים דאלו בני הכי לית לן בה: **הריני** שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם לירושלים · אמר לבניו הריני עולה לירושלים ולאחר שאהיה עם אשחוט את הפסח על מי שיעלה מכם לירושלים זה, כבר נשחט, ואם כן היאך נמנה עליו והכתיב "מהיות משה" ודרשינן מחיותא דשה (פסחים פט.): **ומזכי להון** · בתמיה היאך האב מזכה לאחד מבניו אחר שחיטה א"כ הא' ומזכה להם אההוא בן שעולה ראשון קאי היאך מזכה לאחיו דבשלמא אחיהו זכי דאיכא למימר כיון שעלה ראשון הוברר שכשנשחט הפסח, עליו נשחט, אבל היאך מזכה לאחיו והכי מוכח סוגיין דפרק כל הגט (ניסין דף כה.): **כדי לזרון** · שיהו רגילין להזדרז במצות: **ונמצאו בנות זריזות** · ולא קאמי בנות זכות אלמא לא נתכוון אלא לזרז בלבד: **איבעיא**

פיגול דבנן · אי אמרת בשלמא שלוחי דשמיא הוו היינו דקאמינא בעלים ומתו לכתן מדלא בעיקן דעת בעלים: אמאי פגולן פגול · הא אין אדם אוסר דבר שאינו אלו ואי משום דעשאו שליח לימא לתקוני שלוחיך כו': המקריב *) לו לא יתצב לו מ"מ · ודלמיקן בזבחים (דף כט:) קני ליה לא יתצב אלמא מחבבת המקריב הויא מחבבה לפסול אע"ג דלאו דידיה הוא: אלא מעתה יביא אדם חטאת חלב על חבירו · דכיון דלעבת אפשר משאי אפשר א"כ בחטאת חלב נמי ליגלי ויביא חטאת חלב על אשתו ומשני בכל אשתו שוטה נמי אי אפשר להביא חטאת דכיון דלאו בר דעת היא לאו לאיתויי חטאת היא דלף פיקח שהפרים קרבן ונשתטה נפסל הקרבן ואין הבעל מקריב עליו אלא כשהיא מתוקנת כפרה להתיר בקדשים: שכן אדם מביא על בניו ובנותיו הקטנים · ותורם

*) [נ"ל אותו]

הגהות הב"ח (א) גמ' שה לבית אבות דאורייתא על בישרא קאי ומזכי . נ"ב וא"ע דהכי בגיעון פ' כל הגט דף כ"ה מוקמינן ליה מטוס קושיא זו דתייריי שכבר אימה עליהם מעיקרא ודלמא לעולם דאורייתא היא וע"ע מצאתי קושיא זו בתוס' דפסחים דף פ"ט ד"ה אלא: (ב) רש"י ד"ה ומתכן אשתו שוטה לר' יוחנן הכי דמי : (ג) ד"ה לאו דאורייתא והכי :

גליון הש"ס גמ' שכן אדם מביא על אשתו שוטה כו"ל . קשה לי הא מה דאמרינן לעיל גבי יולדת שכן מביא על אשתו כו"ל היינו כיון דמזכי קרבן דאשה על בעלה מקמי לקרא דוקא יולדת אבל אשתו שוטה וכמ"ש הר"ן שם אבל בלאו הכי אינה חורת ליכא רבויא ובאמת אין מביא על אשתו שוטה כיון דלריך דעת ועלע"ג :

תוספות

אם היה כהן · אותו המדיר ממנו עולה תעלתו ואשמו דמשמע ליה דמייתי בתעלת חלב ודם אשמו דכתיב דכתמנת ניהו וה"ה דמני לאותו מתמני' תעלתו ואשמות : **אמאי** · פיגולו פיגול לימא לתקוני שלוחיך ולא לעוותי : **אלמה** אמר ר' אלעזר הפריש תעלת חלב כו' · תימה מדלבני יוחנן נופיה מיקמי דהכל לריכין דעת ופ"ע ו"ל דמיקין למימר דר' יוחנן מייתי בכהן המקריב שלריך דעת בעלים : **שוטה** · לאו בת קרבן היא · והא דאמר נעיל זאת תורת היולדת בין פיקחת בין שוטה מיהו אינו לא מני מייתי : **יביא אדם** פסח על

נ"ל

דינו של ר' יוחנן – הכל צריכין דעת (בעלים בהקרבת קרבנם) חוץ מאותו כפרה

מקור

◇ **הוראות הלכות האובאות בהלכה ראה**

△ - (מאוקה)

קושיות על ר' יוחנן

▽ **תשובות אחרות לר' יוחנן**

"אלא מ"מ אלעזר" הקושיות נראלו על ר' יוחנן מהוספות על הלכות טלא

כ א מיי' פ"ט מהלכות מעתלת לרעת הלכ' ח:

כא ב ג מיי' פ"ז מהל' מוכל ומוקן הלכ' ד :

כב ד מיי' פ"ז מהל' פסולי המוקדשין הלכ' ז (וס"ג מהל' שגגות הלכה ג) :

כג ה מיי' פ"ג מהל' שגגות הלכה ח (וסמ"ג שמות ומלאכת ש"ב כ"מ):

כד ו מיי' פ"ג מהל' קרבן פסח הלכה ח וע"ש :

[גיטין עג. מד: מנחות מט.]

[ע"ל ותני עלה הכי איתא במנחות מט.]

[קדושין מב: וש"נ]

*אבל מחוסרות כפרה ודוקא כהן אין בזיון לדעת

[זבחים יב: כריתות . סנהדרין מז.[הוריות ז"א.]

[פסחים פט. גיטין כה.]

פסחים פט. גיטין כה.

פי' הרא"ש

במתוסרי כפרה אבל בריתא הוה סלקא דעתך לתייני בכל תעלות ואשמות : הכהנים שפגלו שחשבו בתחת מלכנא עבודות לאולבו לו להקריבו מון לזמנו לו חוץ למקומו ותני עלה שוגגין פטורים אלא שפגולן פגול אלמא דהוי פיגול גמור מדאורייתא אבל ממתני' המ"ל דהוי

תוספות

אם היה כהן · אותו המדיר ממנו עולה תעלתו ואשמו דמשמע ליה דמייתי בתעלת חלב ודם אשמו דכתיב דכתמנת ניהו וה"ה דמני לאותו מתמני' תעלתו ואשמות : **אמאי** · פיגולו פיגול לימא לתקוני שלוחיך ולא לעוותי : **אלמה** אמר ר' אלעזר הפריש תעלת חלב כו' · תימה מדלבני יוחנן נופיה מיקמי דהכל לריכין דעת ופ"ע ו"ל דמיקין למימר דר' יוחנן מייתי בכהן המקריב שלריך דעת בעלים : **שוטה** · לאו בת קרבן היא · והא דאמר נעיל זאת תורת היולדת בין פיקחת בין שוטה מיהו אינו לא מני מייתי : **יביא אדם** פסח על

כיון